

Coperta catalogului.

realizat un mobilier complet nou și întreaga organizare a acestei expoziții în condiții excelente.

CORINA NICOLESCU

PUBLICAȚII ALE MUZEELOR ȘI MUZEOGRAFILOR

În scopul de a face cunoscute mai larg, atât în țară cât și în străinătate, cercetările colegilor noștri muzeografi concretizate în publicații de certă valoare științifică, am inițiat această rubrică pe care urmăm s-o facem cât mai completă, oferind astfel un index bibliografic util.

Subliniem în mod deosebit inițiativa muzeelor regionale de a publica anuare — mixte sau pe specialități — cuprinzând cercetări locale, studii complexe, probleme de muzeografie etc.

★

Secția de științele naturii a Muzeului Județean Bacău a editat « Studii și comunicări » nr. I 1968, volum colectiv cu un cuprins interesant și variat, precum și partea a II-a a acestei publicații, « Fauna vertebrată Romaniei » (index) de George D. Vasiliu și Constantin Sova.

Muzeul Grigore Antipa a publicat masiv « Travaux du Muséum d'Histoire Naturelle Gr. Antipa » volumele VIII 1968 și IX 1969. Volumul VIII, alcătuit din 2 fascicule este dedicat comemorării a 100 de ani de la nașterea marelui savant român Grigore Antipa.

În Editura Meridiană a apărut în 1968 lucrarea Margaretei Moșnaga, directoroaza Muzeului de științele naturii din Ploiești, « Monumente ale naturii din bazinele Ialomiței, Prahovei și Buzăului ».

★

Ambele volume, apărute până acum, ale publicației Muzeului

Militar Central, « Studii și materiale de muzeografie și istorie militară » nr. 1 1968 și nr. 2 1969 cuprind materiale de istorie și artă militară, muzeografie și recensali. S-au editat și volumele VI și VII din publicația Muzeului de istorie a municipiului București, « București — materiale de istorie și muzeografie ». De asemenea, Ștefan Ionescu și Panait I. Panait de la același muzeu au publicat în Editura științifică monografia « Constantin Vodă Brincoveanu » (1969).

Muzeul de arheologie Constanta își continuă seria publicațiilor sale cu « Vase antice de sticlă la Tomis » de M. Bucovală (1968), « Măști și figurine Tanagra din atelierele de la Callatis — Mangalia », de V. Canarache, (1969) și mai cu seamă cu volumul colectiv, « Pontica », nr. 1 1968.

« Danubius », publicația Muzeului de istorie Galați și-a continuat în 1969 apariția cu volumul II-III, al cărui sumar cuprinde materiale de arheologie, istorie, etnografie.

O lucrare a cărei utilitate și inedit nu mai trebuie subliniate este « Sculpture grece și romane del Museo Nazionale di Antichità di Bucarest » de Gabriella Bordenache, E. A., 1969.

Muzeul de istorie al jud. Prahova publică « Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al jud. Prahova », I, cu subtitlul Istorie — etnografie, ultima specialitate fiind însă lipsă și înlocuită cu materiale de artă și istoria literaturii. Un volum mixt a publicat Muzeul din Pitești cu titlul « Studii și Comunicări — istorie și științele naturii », 1968.

Pe linia publicațiilor moldovene de înaltă ținută științifică se înscrie și « Carpica » I 1968 — Muzeul de istorie Bacău, cu numeroase materiale de arheologie preistorică și prefeudală, cuprinzând și două articole de artă.

O foarte utilă publicație, « Tezaurul monetar din jud. Satu Mare » 1968, aparține Muzeului de istorie Satu Mare. Și Muzeul din Zalău a publicat în 1968 « Catalogul colecției de monede antice ».

Printre numeroasele publicații din ultimii ani ale Muzeului Județean Maramureș din Baia Mare se înscriu și « Maramureșul și Unirea (1918) », 1968, a colecțiunii formată din dr. Trofin Hăgan, Ioan S. Mureșan, Valeriu Achim, Vasile Căpîlnean; « Vasile Lucaciu » de Valeriu Achim și Ansel Socolan, 1968, « Pașii din istoria Maramureșului » de O. Bandula, C. Borlean, I. Nemeti, A. Socolan, M. Zdroba, cu data 1967, dar apărută recent.

La Cluj a apărut în 1968 « Acta Musei Napocensis », vol. V, iar în 1970, vol. VI și VII, în același deosebit nivel științific ca și volumele anterioare.

Muzeografi din Alba Iulia au scos în 1968 « Apulum » VII 1 și II, iar Muzeul Județean Hunedoara

Deva « Sargetias VI 1969. În cadrul publicațiilor de istorie amintim « Unirea Banatului cu Transilvania », lucrare colectivă editată de Muzeul Banatului-Timișoara. Volumul Muzeului regional Brașov « Culegere de studii și cercetări » I 1967, are un sumar mixt, înglobând materiale de științele naturii, istorie, etnografie, artă plastică și muzeografie. Cu prilejul comemorării a 90 de ani de la înființare, Muzeul din Sf. Gheorghe a publicat recent culegerea de studii și cercetări « Aluta ».

Încelem cu « Turnu Severin, ghid istoric și geografic » de M. Davidescu și T. Pavloiu — Muzeul Porților de Fier, apărut în XI 1969 și editat de Revista Muzeelor.

★

În cadrul lucrărilor de etnografie amintim: lucrarea muzeograful brașoven Olivia Moraru, « Arta populară în colecțiile Muzeului din Brașov »; cele două caiete ale Muzeului din Oradea, nr. 2 1968, Maria Bocșe, « Țesături populare românești din Bihor » și nr. 4 1968, Tereza Mozes, « Portul popular femeiesc din bazinul Crisului Repede ». Tot referitor la Transilvania a apărut « Arta populară din Maramureș », de Tancred Bănățeanu, directorul Muzeului de artă populară al R.S.R., lucrare editată de Casa județeană de creație Baia Mare.

Emilia Pavel, de la Muzeul de etnografie al Moldovei a publicat în 1969 « Portul popular din zona Iașilor » în cadrul Casei județene de creație Iași, analizând aspecte inedite ale unei zone puțin cercetate. Și sub egida Casei județene de creație Ifrov, a apărut « Arta populară din Cimpia Munteniei de Georgeta Stoica (Muzeul satului) și Maria Văgîl, de asemenea de mare interes prin raritatea cercetărilor efectuate în această zonă pînă acum.

La Sibiu secția de etnografie a Muzeului Brukenthal a publicat « Cîmbinul II » volum remarcabil prin ținuta lucrărilor înglobate, iar la Cluj a apărut Anuarul Muzeului etnografic al Transilvaniei, vol. III-IV.

★

În cadrul Secției de artă veche românească a Muzeului de Artă al R. S. României a apărut « Argintăria laică și religioasă în Țările Române (secolele XIV-XIX) » de Corina Nicolescu, 1968, cuprinzînd capitolele: Colecțiile românești de argintărie, Arta metalelor prețioase în epoca feudală, Tehnici și ateliere, Categoriile de obiecte, cu ilustrații numeroase, index și bibliografie.

Sub un nou aspect grafic a apărut « Studii muzeale » vol. IV 1968, editat de Muzeul de Artă al R.S.R., cuprinzînd: prezentări de expoziții și studii asupra unor pictori, noi identificări de tablouri, prezentarea unor obiecte valoroase din muzeu, materiale de restaurare. Volumul se încheie cu expozițiile ce au avut loc în

cadrul Muzeului de Artă al R.S.R. în ultimii doi ani.

Tot în Muzeul de Artă al R.S.R. a apărut în 1969 catalogul expoziției retrospective « Gabriel Popescu », semnat de Stela Ionescu, cu o descriere a vieții artistului și a operei sale, index cronologic și reproduceri.

Muzeul de artă Constanta, cu prilejul organizării expoziției « Stavru Tarasov (1883—1960) » a editat catalogul acestei apreciate manifestări sub semnătura Florică Postolache.

★

Prezentăm și alte lucrări utile lucrătorilor din muzee:

Ing. Traian Iacob, « Ocrotirea naturii în Județul Hunedoara », editată de Comitetul județean de cultură și artă Hunedoara.

★

I. I. Russu, « Ilirii, Istoria — Limba și onomastica — Romanizarea », Editura Academiei R.S.R., București 1969; D. M. Pippidi, « Studii de istorie asupra religiilor antice », București, Editura științifică, 1969; Șt. Olteanu și Const. Șerban, « Meșteșugurile feudale din Moldova și Țara Românească », E.Ș. Buc., 1969.

★

N. Jula, V. Mănăstireanu, « Tradiții și obiceiuri românești — Anul nou în Moldova și Bucovina », Buc., E.L., 1968; Ion Diaconu, « Ținutul Vrancei, Etnografie, Folclor, Dialectologie », Buc. E.L., 1969; Adrian Fochi și Colab., « Bibliografia generală a etnografiei și folclorului românesc » 1/1800—1891, E.L., 1968; Nic. Dunăre, Const. Catrina, « Portul popular de pe Tîrnave », Brașov, Casa de creație populară, 1968; V. Mezei, « Artă populară din Sălaj » (Casa creației populare); Paul Petrescu, « Imagines omului în arta populară românească », Ed. Meridiane, 1969; I. Apostol Popescu, « Artă iconanelor pe sticlă de la Nicula », Ed. tineretului 1969; Gheorghe Aldea, « Sculptura târnăvescă în piatră », Ed. Meridiane 1969; I.B. Oprea, « Călușarii », E.P.L., 1969.

★

V. Drăguț, « Arbore » Ed. Meridiane, 1969; M. Musicescu, S. Ulea, « Voronet », Ed. Meridiane, 1969; Dona Rosu, Lucian Rosu, « Mănăstirea Gura Motruului », Ed. Meridiane, 1969; Maria-Ana Musicescu, « Broderia medievală românească », Ed. Meridiane, 1969; Teodora Voinescu, « Pîrnu Mutu Zugravu », Ed. Meridiane, 1969.

★

Încheiem cu rugămintea stăruitoare adresată tuturor muzeografilor de a ne face cunoscute toate publicațiile pe care le vor edita.

V. BUȘILĂ

MUZEUL FITZWILLIAM DIN CAMBRIDGE

O clădire în stil gotic, impresionantă prin grandioare și frumusețe, domină străduța liniștită pe care e așezată. Aici se găsește Muzeul Fitzwilliam din Cambridge, unul din cele mai vechi muzee din Marea Britanie, posedind o valoroasă colecție de opere de artă, foarte întinsă în timp și spațiu.

A fost fondat de Richard, al VII-lea viconte Fitzwilliam de Merrion, în 1816, an în care el a lăsat mănăstirea Universității din Cambridge bibliotecă și colecția sa de artă (cuprinzând printre altele 130 de manuscrise medievale și 144 de picturi valoroase din arta universală), precum și o mare sumă de bani.

Construcția clădirii a început în 1837 după planurile lui George Basevi, continuându-se de-a lungul anilor pe măsură ce spațiul, devenit insuficient ca urmare a numeroaselor donații primite din partea iubitorilor de artă și cultură, a trebuit treptat să se mărească.

În prezent, colecția Muzeului Fitzwilliam cuprinde anticități egiptene, grecești și romane, o colecție de monede și medalii, valoroase picturi și desene, manuscrise medievale și tipărituri, ceramică și porțelanuri, textile, arme și armuri.

Colecția de anticități egiptene, deși nu foarte mare, este reprezentativă pentru toate perioadele istoriei vechiului Egipt și include unele obiecte de o importanță artistică și istorică deosebită. Expuse în două din camerele muzeului, obiectele fac parte din inventarul mormintelor egiptene, oglindind varietatea conținutului lor: statuete de zăvăță, obiecte de cult, vasele pentru hrană, băut, obiecte de toaletă, arme, glivaeruri și chiar jucării.

Numeroase donații au completat colecția de anticități grecești și romane a muzeului. Aici pot fi văzute vase de piatră și ceramică din Creta, Micene și Ciclade, exemplare excepțional de frumoase din epoca geometrică și clasică a ceramicii grecești antice, sculpturi grecești, anticități etrusce și sculpturi romane etc.

Colecția numismatică, clasificându-se ca de importanță imediat după aceea din British Museum, conține aprox. 100.000 de monede, medalii și peceti. Din multimea lor se remarcă colecția de 30.000 de vechi monede grecești, depășită ca număr și valoare doar de colecțiile din Londra, Paris și Berlin.

Importanța colecției de manuscrise medievale reprezintă un alt punct de atracție al Muzeului Fitzwilliam. Printre cele peste 600 de manuscrise, dintre care majoritatea datează din evul mediu târziu, se află

unele manuscrise importante din secolul XI și XII de o deosebită valoare artistică.

Colecția de pictură a muzeului, foarte mare (peste 1.000 de tablouri), include exemplare ale școlii italiene, flamandă, daneză, franceză, engleză, spaniolă și germană, pe o perioadă întinsă de timp, începând cu evul mediu și până în zilele noastre. Cele mai reprezentative sînt colecțiile: engleză, olandeză, italiană și flamandă, reușind prin număr și valoare să ilustreze convingător istoria și dezvoltarea acestor școli. Giotto, Domenico Veneziano, Veronese, Tintoretto, Tizian din școala italiană, Rembrandt, Jacob Ruissdael, Meindert Hobbema din școala olandeză, sau Joshua Reynolds, Thomas Lawrence, John Constable din școala engleză sînt numai cîteva nume de mari personalități artistice înlătinate în sălile de expoziție ale muzeului. Astfel, tablourile ca « Tarquinius și Lucretia » de Tiziano, cu nobila sa manieră realistă, în culori deosebit de plăcute, « Hermes, Herse și Aglauros », de Veronese, tipic pentru tonurile sale luminoase, frumusețea culorii și somptuozitatea liniilor desenului, « Buna Vestire » a lui Domenico Veneziano, una din cele mai bune opere ale picturii florentine existente în colecție, ca și « Portret de bărbat » al lui Rembrandt (datat din 1650), operă convingătoare a artei marelui maeștru în redarea luminilor și a atmosferei, pentru a da numai cîteva exemple din valoroasa colecție a muzeului, sînt lucrări în fața cărora vizitatorul se oprește cu pietate, încercînd să-și întipărească în memorie și în suflet ceva din comorile artei universale.

Gravura, mai ales splendida colecție de portrete — în special franceze din secolul XVII și engleze din secolul XVIII — este de asemenea demnă de remarcă.

Întrecută numai de colecția din British Museum și de cea din Victoria and Albert Museum din Londra, colecția de ceramică și porțelanuri din acest muzeu se situează printre cele mai importante. China și Japonia, Orientul Apropiat și Europa sînt prezente prin numeroase și excelente exponate. Cea mai importantă, prin bogăția ei, este colecția de ceramică engleză, care ilustrează clar istoria dezvoltării acestui domeniu al artei începînd din evul mediu și pînă în perioada primelor produse industriale.

O atenție deosebită trebuie acordată Bibliotecii muzeului. Ea cuprinde aproape 25.000 de volume (dintre care 10.000 sînt darul fondatorului) din diferite domenii: artă, religie, filozofie, politică, știință și literatură. Manuscrise ale operelor lui Voltaire, Blake, Swinburne, Rossetti, Hardy, Kipling și alții, ca și o colecție din primele tipărituri (în număr de 500), majoritatea din ele franceze, germane și italiene, toate acestea măresc